

Edicions 62, davant el segle XX

Amb el suport financer de la Caixa, Edicions 62 ha tirat endavant una col·lecció de clàssics universals del nostre segle. Nou títols editats, quaranta-un en portes per a l'esforç més considerable de catalanització de la gran literatura.

E. Sòria

Les millors obres de la Literatura Universal del segle XX és una iniciativa d'Edicions-62-La Caixa que, en poc més de mig any, ha publicat nou traduccions d'elevat interès. La col·lecció, que aprofita l'èxit d'una altra ben similar dedicada a les obres clàssiques, anteriors al 1900, compta amb el mateix director, **Joaquim Molas**, i el mateix equip: **J. M. Castellet**, **Francesc Vallverdú** i **Pere Gimferrer**.

La idea, amb les lògiques adaptacions cronològiques, és també la mateixa. Cinquanta títols de quaranta-quatre autors (hi ha sis antologies poètiques). El criteri, autors de tot arreu, de qualitat inatacable, amb l'obra, a ser possible més representativa de la seua producció i inèdita encara en català. Aquestes condicions no sempre poden conciliar-se, sobretot després que aquests darrers anys ha crescut notòriament l'oferta de traduccions en català. Ara, quan la col·lecció du ja editats nou volums, l'encert a l'hora de desenvolupar el projecte inicial no pot ser, malgrat tot, més evident.

L'abril de 1986 eixia el primer títol, *Crònica dels pobres amants* de **Vasco Pratolini**. Veritable capolavoro del realisme social italià i demostració —que la traductora **Maria Aurèlia Capmany** no encertava a ocultar— que la prosa i la tècnica literària dels mestres realistes italians no tenen res a veure amb la dels representants del gènere a aquesta vora de la mar, per sort per a ells. Encara al mateix mes apareixia *Contrapunt* d'**Aldous Huxley**, traduïda per la malaguanyada **Maria T. Vernet**. Si no la novel·la més coneguda de Huxley, sí una de les més denses i, per a molts, la millor de l'enginyós autor anglès.

Després, han seguit *Contes d'hivern*, d'**Isak Dinesen**, l'ara famosa autora de *Memòries d'Àfrica*, recull traduït i prologat amb entusiasme per **Toni Pascual**; *Pornografia*, una de les novel·les clau del gran **Gombrowicz**,

en traducció de **Dorota Szmidt**; *El Volga desemboca al mar Caspi*, títol de **Boria Pilniak**, en traducció venerable d'**Andreu Nin**; *El temps retrobat*, darrera secció de la recerca de **Proust**, bellament traduïda per **Joan Casas**. I, ja en aquests darrers mesos, *Una vida de Svevo*, elecció una mica forçada, ja que la millor obra del gran triestí, *La consciència de Zeno*, ja havia estat editada, fa poc, per Venècies. A més, dues obres de teatre de **Bernard Shaw**: *El deixeble del diable* i *Santa Joana*, també amb traduccions vetustes, i *Cavalleria roja*, relats d'un poc conegut i vibrant escriptor judeo-rus.

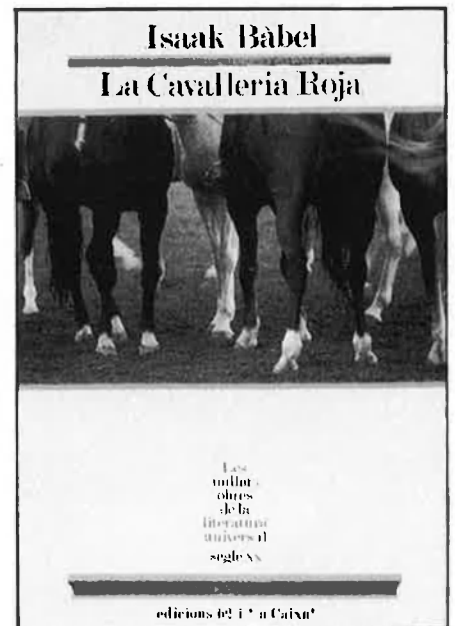
Comptat i debatut, la incorporació de cap d'aquests títols al català no és criticable, ni de bon tros. Alguns passen ben justets el llistó d'una col·lecció d'aquesta envergadura, d'altres, però, mereixen una enhorabona sense paliatius. Hi ha una bona barreja de caps de fila i de quasi desconeguts de mèrit. Hi predominen els autors de l'Est i els italians, mentre que sorprèn el momentani buit de les literatures centreuropees, nord-americana i oriental. Tots els autors seleccionats fins ara han mort ja i, en conjunt, l'única època ben representada és el primer terç del nostre segle. Esperem que l'avanç de la col·lecció omplira aquestes llacunes. D'altra banda, algunes introduccions són massa escolarment naïfs, però, a això, ja anem acostumant-nos.

Amb tot això, si considerem el panorama editorial i intel·lectual català d'ara —inclús amb les darreres abundàncies traductores—, aquesta col·lecció se'ns revelarà l'esforç més organitzat i més important per fer que un grapat d'obres literàries imprescindibles compten amb una versió catalana, a preu plausible i amb presentació digna. Encara cinquanta títols ens sabran, segurament, a ben poc.

En parlem, de tot això, amb **Francesc Vallverdú**, cap de redacció de la sèrie i amabilíssim home de llibres.

—¿Quan comença a madurar aquesta nova col·lecció?

—En Molas ja l'acariciava de fa

temps, la idea, com una prolongació de la col·lecció de clàssics universals. El projecte es va congelar en principi, fins que veiérem que l'altra col·lecció havia anat molt bé. L'altra col·lecció, ideada per Molas, Castellet i Gimferrer, es va poder realitzar gràcies al suport financer de la Caixa de Pensions. Hi aconseguírem vuit mil subscriptors, i uns preus barats i tiratges que assolien els quinze mil exemplars.

—Cal suposar que la tria, ara, haurà estat més conflictiva.

—Hi ha hagut més problemes, sí. Cal tenir en compte que els drets que acrediten els autors o els hereus encara hi entren en vigor ben sovint. A més, hi ha la lògica competència de les cases editorials. En general, és clar, els autors contemporanis estan més disputats que no els clàssics. Després, hi havia una altra mena de problemes. Proust, per exemple. *La Recherche*, sencera, no es podia editar en una col·lecció d'aquestes característiques i no posar-ne res significava fer malament la selecció. Proust hi havia d'anar. Així, vam triar la part que ens semblava més desglossable.

—¿Quant als criteris estrictes de selecció?

—Són idèntics als de l'altra col·lecció: obres representatives d'autors importants i, si és possible, inèdites en

català. De vegades no ho ha estat. *Sota el volcà* és sens dubte el que cal traduir de Lowry, perquè l'escassa resta de la seva obra n'està prou per desso-ta. Com que ja estava publicat, per sort també a Edicions 62, no ha calgut més que canviar-lo de col·lecció. En altres casos hem patit molt més. A banda d'això, hem pensat publicar sis antologies de poesia (alemanya, an-glesa, francesa, italiana, galaico-portuguès-brasilera i grega). Pensem que la de les antologies és la millor manera d'incloure la lírica dins una col·lecció com aquesta. I hem seguit també un criteri pragmàtic quant a la

literatura castellana. No n'hem traduït res, perquè el públic la pot llegir en la llengua original sense esforços i assaborint-la més (ja sap vostè: *traduttore, tradittore*), i perquè trobem que fer el contrari dins aquesta col·lecció hauria estat un inútil bala-fiamment d'espai quan cal tantes tra-duccions d'obres mal conegudes...

—¿Quantes obres tenen previst edi-tar?

—Cinquanta títols. En tenim pen-sats ja quaranta-i-tants. Hi hem deixat un marge petit per decidir, perquè la sortida de la col·lecció durarà qua-tre anys i la literatura contemporània

no és tan ben fixada com la clàssica. En quatre anys poden aparèixer o revalorar-se obres de gran interès.

—¿Podria avançar-me alguns dels títols estrella futurs de la col·lecció?

—Ho faria amb gust, però en aquest món del llibre val més no pu-blicitar els projectes, sobretot a llarg termini.

—¿Sí que em podrà dir quin ha es-tat fins ara el títol més venut?

—Naturalment. Fem unes edicions d'aproximadament vuit mil exem-plars i, per ara, la que més s'ha venut ha estat *Contes d'hivern*, d'Isaak Di-nesen. □

la revista més Internacional
i més Comarcal del món.